

Podobnosti a odlišnosti ve struktuře a intenzitě úmrtnosti skandinávských zemí

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je nalézt podobnosti a odlišnosti ve struktuře a intenzitě úmrtnosti od roku 1990 do roku 2014 ve čtyřech skandinávských zemích (v Dánsku, Finsku, Norsku a Švédsku). Úroveň úmrtnosti je nejprve porovnávána celkově a následovně za šest vybraných tříd příčin smrti (nemoci oběhové soustavy, novotvary, nemoci dýchací soustavy, vnější příčiny nemocnosti a smrti, poruchy duševní a poruchy chování, a nakonec nemoci nervové soustavy). Ve sledovaném období se ve všech analyzovaných státech u obou pohlaví zvýšila naděje dožití při narození a je po celých 25 let vyšší pro ženy než pro muže, i když byl nárůst u mužů vyšší než u žen. Nejvíce ke zvýšení naděje dožití při narození přispělo zejména snížení intenzity úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy. Na počátku 90. let představovala třída nemocí oběhové soustavy v analyzovaných zemích příčinu smrti pro přibližně polovinu všech zemřelých u obou pohlaví. Novotvary pak představovaly příčinu smrti pro dalších 20 % zemřelých, v Dánsku dokonce 25 %. Podíl zemřelých na nemoci oběhové soustavy se ve sledovaném období snížil na třetinu všech zemřelých, naopak novotvary tak začaly tvořit čtvrtinu zemřelých a v Dánsku třetinu zemřelých. Intenzita úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy i novotvary má ve sledovaném období klesající trend, oproti tomu se zvyšuje úroveň úmrtnosti na poruchy duševní a na poruchy chování a na nemoci nervové soustavy.

Klíčová slova: úmrtnost, příčiny úmrtí, Skandinávie, intenzita úmrtnosti, vývoj